

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۴۰۰/۹/۲۳ مورخ ۱۴۰۰/۹/۲۳ با موضوع: «بخشنامه شماره ۲۶۴۸۶۲/۱۵۵-۱۳۹۸/۹/۱۲ مدیرکل منابع انسانی دانشگاه تهران که متضمن ممنوعیت استخدام اشخاصی است که در دانشکده ها و پردیسهای آن دانشگاه دارای خویشاوندان سببی و نسبی هستند، ابطال شد و اطلاق آن نیز در فروضی که مانع استخدام افرادی شده است که ضرورتی برای استخدام آنها در دانشگاه وجود داشته، به تبعیت از نظر فقهای شورای نگهبان از تاریخ تصویب ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأتهای تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی فرد

تاریخ دادنامه : ۱۴۰۰/۹/۲۳ شماره دادنامه: ۲۵۳۳ شماره پرونده : ۹۹۰۰۱۷۰

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای امیر منصوری

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه شماره ۲۶۴۸۶۲/۱۵۵-۱۳۹۸/۹/۱۲ مدیرکل منابع انسانی دانشگاه تهران

گردش کار: شاکی به موجب دادخواستی ابطال بخشنامه شماره ۲۶۴۸۶۲/۱۵۵-۱۳۹۸/۹/۱۲ مدیرکل منابع انسانی دانشگاه تهران را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

" به استحضار می رساند: در مورخ ۱۳۹۸/۸/۶ هیأت رئیسه دانشگاه تهران جلسه ای در خصوص استخدام کارمند در پردیس و دانشگاه تشکیل می دهد و طبق بخشنامه شماره ۲۶۴۸۶۲/۱۵۵-۱۳۹۸/۹/۲۱ مفاد صورتجلسه مصوب را به کلیه معاونین اداری و مالی پردیس ها، دانشگاه ها و مراکز و مدیران ابلاغ می نماید که مفاد آن بدین شرح است: (استخدام کارمند در پردیس ها و دانشکده هایی که دارای اقوام و خویشاوندان سببی و نسبی (فرزند، پدر، مادر، همسر، خواهر، برادر، عروس و داماد) می باشد ممنوع بوده و همچنین استخدام اعضای هیأت علمی دانشگاه در گروه های آموزشی که اقدام و خویشاوندان سببی و نسبی دارند نیز ممنوع می باشد.) از آنجا که بخشنامه موصوف در تعارض آشکار با بند ۹ اصل ۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بوده و موجب پیدایش تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات ناعادلانه شده، از آن مرجع تقاضامندم با پذیرش این درخواست تصمیمات لازم را جهت ابطال این بخشنامه مبذول فرمایید."

شاکی در پاسخ به اخطار رفع نقص به موجب لایحه تکمیلی که با شماره ۹۹ - ۱۷۰ - ۳ مورخ ۱۳۹۹/۳/۱۰ در دفتر هیأت عمومی به ثبت رسیده اعلام کرده است که:

" به موجب مصوبه مورخ ۱۳۹۸/۸/۶ هیأت رئیسه دانشگاه تهران، استخدام افراد خاص به واسطه انتساب به کارکنان حاضر دانشگاه ممنوع می باشد. با عنایت به آن که حسب فتوای حضرت امام خمینی(ره) عمل خلاف قانون جمهوری اسلامی ایران خلاف شرع تلقی می گردد و قانون چنین مضیقه ای را نپذیرفته است قهراً مصوبه مخالف شرع خواهد بود. همچنین استثنا کردن عده ای از شهروندان جمهوری اسلامی ایران از قسمتی از حقوق مشروع خود از جمله حق اختیار شغل به واسطه فعل فرد دیگر، اعمال تبعیض و رسمیت بخشیدن به سلب حقوق اجتماعی است که تنها از ناحیه شرع و قوانین متخذ از آن میسر است. در حالی که مصوبه فوق از ناحیه یک دستگاه اجرایی صادر شده که قانونگذار چنین اختیاری برای او وضع نکرده است. لذا اقدام دستگاه سلب حق شهروندان و خلاف شرع تلقی می شود."

شاکی همچنین به موجب لایحه تکمیلی دیگری که با شماره ۹۹ - ۱۷۰ - ۹ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۱ در دفتر هیأت عمومی به ثبت رسید، اعلام کرده است که:

" به استحضار می رساند: مصوبه مورخ ۱۳۹۸/۸/۶ هیأت رئیسه دانشگاه تهران در زمانی صادر شده که بخشنامه های وزارت متبوع به صراحت «تعریف» و «شیوه اقدام» تصمیم گیری در خصوص وابستگان مسئولان دانشگاهی را روشن کرده بود. به موجب این دو بخشنامه، مقصود از «وابستگان» صرفاً اعضای درجه یک خانواده هیأت رئیسه دانشگاه است و در خصوص سایر اعضای هیات علمی محدودیتی تعریف نشده است. روش تصمیم گیری در خصوص وابستگان نیز ارجاع به «کمیسیون خاص» است که در بخشنامه تشریح شده و هیچ بحثی از ممنوعیت بررسی تقاضای این گروه از داوطلبان نشده است. مصوبه هیأت رئیسه دانشگاه تهران با ابلاغ «استخدام اعضای هیات علمی دانشگاه در گروه های آموزشی که اقوام و خویشاوندان سببی و نسبی دارند ممنوع است» به جای اجرای بخشنامه های وزارت علوم برخی از داوطلبان را از حقوق قانونی خود محروم کرده است. تصمیم مصادیق وابستگی به «خویشاوندان سببی و نسبی» و توسعه شمول بخشنامه به «همه اعضای هیأت علمی» نافی متن صریح بخشنامه و فلسفه آن در حفظ حقوق قانونی افراد از طریق تعیین رویه خاص است. مصوبه دانشگاه تهران نافی حقوق مصرح افراد در قانون اساسی از جمله تساوی حق اشتغال مندرج در اصول ۲۹ و ۲۰ و حق داشتن شغلی که بدان مایل است مندرج در اصل ۲۸ است."

متن مقررہ مورد شکایت به شرح زیر است:

" عنوان: بخشنامه به کلیه معاونین محترم اداری و مالی پردیس ها، دانشکده ها، مراکز و مدیران محترم موضوع بخشنامه در خصوص ممنوعیت استخدام اقوام و خویشاوندان درجه یک